
GREEN DEAL

Rakentamisen muovit green deal -sopimus

1

OSAPUOLET

Tämän sopimuksen osapuolet ovat valtion puolesta ympäristöministeriö (myöhemmin ministeriö), kuntien puolesta Suomen Kuntaliitto ry ja elinkeinoelämän puolesta Kemianteollisuus ry, Muoviteollisuus ry, rakennus- ja sisustustarvikekaupan liitto RASI ry, Rakennusteollisuus RT ry, Sähköteknisen Kaupan Liitto ry (STK), Teknisen Kaupan Liitto ry (TKL) ja Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry (myöhemmin yhdistykset). Mikä tahansa sopimuksen piiriin kuuluva yritys, kunta tai muu organisaatio voi sitoutua tähän sopimukseen tekemällä sitoumuksen sopimuksen kohdassa 5 esitetyllä tavalla ja sitoutumalla sopimuksen tavoitteiden edistämiseen ja sopimuksen kohdissa 5.1 ja 5.2 määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamiseen. Sopimukseen voivat lisäksi sitoutua Rakennusteollisuus RT toimialojen jäsenyhdistykset (muut yhdistykset), jotka sitoutuvat sopimuksen tavoitteiden edistämiseen ja sopimuksen kohdassa 5.3 määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

2

LÄHTÖKOHDAT JA MÄÄRITELMÄT

Teknisten ja toiminnallisten ominaisuuksiensa ansiosta muoveja käytetään paljon rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa. Kiertotaloudessa ja materiaalitehokkuudessa materiaalit nähdään arvokkaina, uudelleenkäytettävinä, kierrätettävinä ja uusien tuotteiden raaka-aineina.

Ympäristöministeriö julkaisi syksyllä 2018 Suomelle muovitiekartan. Tiekartan valmistelussa rakentamisen toimiala tunnistettiin tärkeäksi muovituotteiden käyttäjäksi, sillä viidennes muoveista käytetään rakentamisessa. Suuri osa uudisrakennustyömaan muoveista on rakennusmateriaalien pakkausmuoveja ja suojauksiin käytettyjä muovikalvoja. Useissa rakennusmateriaaleissa, kuten eristeissä, pinnoitteissa, sähkötarvikkeissa, LVIS-materiaaleissa, maaleissa ja kalusteissa käytetään myös erilaisia muoveja.

Sopimuksen taustalla on EU:n direktiivi 2018/852 pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta, joka asettaa uudet määrälliset kierrätystavoitteet useille pakkauksille. Vuoden 2025 loppuun mennessä on kierrätettävä vähintään 50 prosenttia muovipakkauksista. Vuoden 2030 loppuun mennessä on muovipakkausten kierrätysaste nostettava 55 prosenttiin. Sopimuksen taustalla ovat myös direktiivi 2008/98/EY jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta, sekä EU:n direktiivi 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta. Jätedirektiivin mukaisesti vaarattoman rakennus- ja purkujätteen valmistelua uudelleenkäytettäväksi, kierrätystä ja muuta materiaalien hyödyntämistä on lisättävä vähintään 70 painoprosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Myös teollisuus on ollut aktiivinen toimija Circular Plastic Alliance -aloitteellaan ja Circular Plastic Alliance Pact -sopimuksellaan. Tavoitteena siinä on, että vuonna 2025 EU:ssa käytettäisiin 10 miljoonaa tonnia kierrätettyä muovia erilaisiin tuotteisiin ja pakkauksiin.

Tämä sopimus kattaa ensisijaisesti rakentamisen toimitusketjun ja rakentamisen kalvomuovit, eli lähinnä rakennustuotteiden pakkaamiseen ja sisällä tapahtuvaan suojaamiseen käytettävät muovit, joita kertyy muoveista volyymiltään eniten uudis- ja korjausrakentamisen työmailla. Rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa käytetään tässä sopimuksessa

seurattavien kalvomuovien lisäksi useita muitakin muoveja, joille ei ole sopimuksessa vielä asetettu tavoitteita. Tätä sopimusta valmisteltaessa on arvioitu, että kalvomuovien uudelleenkäyttö- ja kierrätysasteiden merkittävä nostaminen on markkinakysynnän ja uudelleenkäytön ja kierrätyksen näkökulmista toteutettavissa, kunhan ne saadaan tehokkaasti erilliskerättyä. Edellä mainituista syistä on tässä sopimuksessa lähdetty liikkeelle kalvomuoveista.

Sopimuksessa tarkoitetaan:

- *kalvomuoveilla* polyeteenipohjaisia (PE) muoveja, sekä kiriste- ja kutistekalvomuoveja (PE-HD, PE-LD ja PE-LLD), joita käytetään rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa pakkaamiseen ja sisällä tapahtuvaan suojaamiseen;
- *rakentamisen toimitusketjulla* rakennustuotteiden ja -tarvikkeiden valmistusta, tukkukauppaa, vuokrausta ja muuta kauppaa;
- *rakentamisella* rakennusten tai infrastruktuurin uudis- tai korjausrakentamista;
- *rakennushankkeella* rakennuslupaa edellyttävää rakennushanketta, jonka bruttoala on vähintään 500 kerrosneliometriä (k-m²) ja joka toteutetaan yhteisellä rakennustyömaalla (rakennusluvanvarainen rakennushanke);
- *yhteisellä rakennustyömaalla* työpaikkaa, jolla tehdään maan alla ja päällä sekä vedessä tapahtuvaa rakennuksen ja muun rakennelman uudis- ja korjausrakentamista ja kunnossapitoa sekä näihin liittyvää asennustyötä, purkamista, maa- ja vesirakentamista sekä rakentamisen suunnittelua, ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja;
- *urakalla* valtion tai kunnan viranomaisen tilaamaa (hankkimaa) tai itse toteuttamaa kansallisen kynnysarvon (Hankintalain 25 §) ylittävää infrarakentamisen urakkaa;
- *itse toteutetulla rakennushankkeella ja urakalla* rakennushanketta ja urakkaa (tarkemmat määritelmät yllä), jossa tilaaja toimii itse päätoteuttajana ja toteuttaa merkittävän osan rakentamisesta omana työnään omalla henkilökunnalla;
- *hankitulla rakennushankkeella ja urakalla* rakennushanketta ja urakkaa (tarkemmat määritelmät yllä), jossa jokin muu taho, kuin tilaaja itse, toimii päätoteuttajana ja tilaaja toteuttaa rakentamisesta korkeintaan pienen osan omana työnään omalla henkilökunnalla;
- *kierrätysmateriaaleista valmistetulla muovilla* kalvomuovia, jonka valmistuksessa on käytetty vähintään 40 % kierrätettyjä kalvomuoveja;
- *kierrätetyillä kalvomuoveilla* kalvomuoveja, jotka ovat olleet käytössä rakentamisen toimitusketjussa, rakentamisessa tai muilla toimialoilla ja jotka on palautettu esimerkiksi erilliskeräyksen kautta takaisin kalvomuovien tuotantoon;
- *kalvomuovien tuotannolla* kalvomuovien valmistamista Suomessa rakentamisen toimitusketjun, rakentamisen ja muiden toimialojen tarpeisiin;
- *muilla pakkausratkaisuilla* vaihtoehtoisia pakkaustapoja, joilla vältetään ylipakkaamista, minimoidaan hukan syntyä ja varmistetaan pakkausten palauttaminen ja uudelleen käytettävyys. Muilla pakkausratkaisuilla voidaan tarkoittaa myös sitä, että rakennustuotteet ja -tarvikkeet hankitaan esimerkiksi isoissa pakkauksissa, bulk- tai konttitoimituksina ja, että pakkaukset suunnitellaan lähtökohtaisesti kierrätettäviksi jo niiden valmistusvaiheessa;
- *alan parhailta käytännöillä* toimintamalleja, rakentamisen tapoja sekä parhaita käyttökelpoisia tekniikoita, jotka lisäävät materiaalitehokkuutta ja pienentävät merkittävästi rakennetun ympäristön hiilijalanjälkeä tuotevalmistuksessa, toimitusketjussa, työmaatoiminnoissa, sekä erilliskeräyksessä, kierrätyksen valmistelussa ja kierrätyksessä;
- *erilliskeräyksellä* jätteen keräystä siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään toisistaan erillään uudelleenkäytön valmistelun, kierrätyksen, muun hyödyntämisen taikka muun erityisen käsittelyn helpottamiseksi;

- *uudelleenkäytöllä* tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu;
- *kierrätyksellä* toimintaa, jossa jäte valmistetaan tuotteeksi, materiaaliksi tai aineeksi joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen; jätteen kierrätyksenä ei pidetä jätteen hyödyntämistä energiana eikä jätteen valmistamista polttoaineeksi tai maantäyttöön käytettäväksi aineeksi;
- *optimoinnilla* teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan parhaan vaihtoehdon etsimistä rakennustuotteen tai -tarvikkeen pakkaamiseen. Tämä voi myös tarkoittaa kalvomuovin kulutuksen vähentämistä tuotetta tai tarviketta tai niiden avainfunktiota vaarantamatta;
- *ympäristön kannalta kestävämmillä materiaaleilla ja ratkaisuilla* vaihtoehtoisia materiaaleja ja ratkaisuja, jotka lisäävät materiaalitehokkuutta ja pienentävät merkittävästi rakennetun ympäristön hiilijalanjälkeä;
- *sopimuksen piiriin kuuluvilla yrityksillä, kunnilla, muilla organisaatioilla ja muilla yhdistyksillä* Kemianteollisuus ry:n, Muoviteollisuus ry:n, rakennus- ja sisustustarvikekaupan liitto RASI ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n toimialojen, Suomen Kuntaliitto ry:n, Sähköteknisen Kaupan Liitto ry:n (STK), Teknisen Kaupan Liitto ry:n (TKL) ja Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry:n jäsenyrityksiä, -kuntia tai -organisaatioita, tai näiden edustamalla toimialoilla toimivia järjestöihin kuulumattomia yrityksiä, kuntia tai muita organisaatioita sekä Rakennusteollisuus RT ry:n toimialojen jäsenyhdistyksiä. Sopimuksen piiriin voivat kuulua myös esimerkiksi sopimuksen tavoitteiden edistämisen kannalta oleelliset julkisomisteiset tai vastaavat organisaatiot (muut organisaatiot), tai puutuotealan yritykset. Sopimuksen kohdassa 5.1 *RT tuote* viittaa Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n pintatoimialan tai Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:n ja *RT urakoitsijat* Talonrakennusteollisuus TRT ry:n, Infra ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n pintatoimialan tai LVI-Tekniset urakoitsijat LVI-TU ry:n jäsenyrityksille tai näiden edustamalla toimialoilla toimiville järjestöihin kuulumattomille yrityksille kohdistettuihin toimenpiteisiin;
- *Rakennusteollisuus RT toimialojen jäsenyhdistyksillä (muilla yhdistyksillä)* Talonrakennusteollisuus TRT ry:tä ja sen piiriyhdistyksiä, Infra ry:tä ja sen piiriyhdistyksiä, Kattoliitto ry:tä, Lattian- ja seinäpäällysteliitto ry:tä, Pintaurakoitsijat ry:tä, Teollisuuden muurausurakoitsijat ry:tä, Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:tä, LVI-Tekniset urakoitsijat LVI-TU ry:tä, Rakennustuoteteollisuus RTT ry:tä, Betoniteollisuus ry:tä, Suomen tiiliteollisuusliitto ry:tä, Pientaloteollisuus PTT ry:tä, KIVI ry:tä ja Teräsrakenneyhdistys ry:tä;
- *koulutuskokonaisuudella* ympäristöministeriön yhdessä muiden ministeriöiden kanssa rahoittamaa ja Motivan kautta koordinoitavaa sopimuksen tavoitteita edistävää rakentamisen muoveja käsittelevää rakennushankkeiden ja urakoiden toteuttajille suunnattua koulutusta. Yhdistykset osallistuvat koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen; ja
- *sitoumuksella* yrityksen, kunnan, muun organisaation tai muun yhdistyksen sitoutumista tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseen ja sopimuksessa määriteltyjen niitä koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen. Sitoumus tehdään sitoumus2050.fi -sivustolla. Tällä sopimuksella ja siihen tehdyillä sitoumuksilla sopimusosapuolet ja sitoumuksen tehneet yritykset, kunnat, muut organisaatiot ja muut yhdistykset sitoutuvat omalta osaltaan edistämään yhteiskuntasitoumuksen periaatteiden toteutumista. Yhteiskuntasitoumus on Suomen kestävän kehityksen toimikunnan tulkinta siitä, mitä kestävä kehitys tarkoittaa. Siinä sovi-taan toimintatavoista ja tavoitteista, joilla julkishallinto yhdessä muiden toimijoiden kanssa edistää kestävä kehitystä.

3

SOPIMUKSEN TAVOITTEET

Tämän sopimuksen tavoitteena on 1) **lisätä rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa käytettyjen kalvomuovien erilliskeräystä ja parantaa niiden kierrätyksen valmistelua**, jota kautta kalvomuovit on mahdollista suunnata 2) **tehokkaammin uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen**. Sopimuksen tavoitteena on myös 3) **lisätä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käyttöä rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa**, sekä 4) **optimoida ja vähentää ympäristön kannalta kestävästi kalvomuovien kulutusta**. 5) **Kalvomuovien tuotannossa tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä käytetyistä raaka-aineista 40 % on kierrätettyjä kalvomuoveja**.

Sopimuksessa määritelty erilliskeräys (syntypaikkalajittelu) voidaan korvata laitosmaisella lajitte-
telulla, kun tämä on tarkoituksenmukaista, kuitenkin edellyttäen, ettei laitostyö lajitte-
lu heikennä jätteiden laatua, niiden kierrätys- tai hyödyntämiskelpoisuutta tai edellä mainittujen
sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuksella pyritään lisäämään tietoa tarjolla
olevista ratkaisuista ja kehittämään käytäntöjä niiden laajemmaksi käyttöön ottamiseksi. Tavoit-
teiden saavuttamista tukemaan luodaan tiedonkeruun ja -kulun järjestelmät arvoketjussa, joiden
avulla ketjun eri osapuolet saavat selkeän kuvan oman toimintansa roolista sopimuksen tavoit-
teiden saavuttamisessa, tarvittavat tiedot omien sopimuksen tavoitteita tukevien tavoitteidensa
asettamiseksi, sekä ohjeistuksen muovien (erityisesti kalvomuovien) tarkoituksenmukaisen eril-
liskeräyksen, uudelleenkäytön ja kierrätyksen, sekä ympäristön kannalta kestävästi kulutuksen
toteuttamiseksi.

Sopimusosapuolet keräävät vuosien 2021 ja 2022 aikana tietoa kalvomuovien kulutuksen, eril-
liskeräyksen ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien määristä/osuuksista sopimuk-
seen tehdyissä sitoumuksissa mukana olevissa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen
toimitusketjussa. Kerätyn tiedon pohjalta pyritään asettamaan vuosille 2024-2027 kunnianhi-
moiset määrälliset tavoitteet kalvomuovien erilliskeräykselle, uudelleenkäytön ja kierrätyksen
valmistelulle, kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuuksille ja kulutuksen vähentä-
miselle sopimukseen tehdyissä sitoumuksissa mukana olevissa rakennushankkeissa, urakoissa
ja rakentamisen toimitusketjussa.

Muulle kuin kalvomuoveille ei ole tässä sopimuksessa vielä asetettu tavoitteita. Jätetietojärjestel-
män kehittämisen ja käyttöönoton yhteydessä tarkistetaan sopimuksessa ja järjestelmässä kerä-
tyn tiedon yhteensovittaminen, sekä sovitaan sopimuksen seurannan tueksi tarvittavan tiedon
keräämisestä järjestelmän käyttöönoton jälkeen.

Sopimuskauden aikana voidaan sopimusosapuolten (johtoryhmän) yhteisellä päätöksellä tavoitteita päivittää ja uusia tavoitteita lisätä, mikäli esimerkiksi tekninen tai käytäntöjen
kehitys, tiedon lisääntyminen tai yleiset uudelleenkäyttöä tai kierrättämistä koskevat tavoittei-
den muutokset edellyttävät tavoitteiden uudelleen määrittelyä tai täydentämistä koskemaan esi-
merkiksi myös muita kuin nyt sopimuksessa erikseen mainittuja kalvomuoveja. Sopimuskauden
aikana on mahdollista esimerkiksi päivittää rakennushankkeen tai kierrätysmateriaaleista val-
mistetun muovin määritelmiä tai lisätä sopimukseen uusia sopimusosapuolia. Mikäli sopimusta

päivitetään/täydennetään myöhemmin esimerkiksi asettamalla sopimukselle uusia tavoitteita, päivittämällä olemassa olevia tavoitteita tai määritelmiä, laajentamalla sopimusta koskemaan myös muita kuin kalvomuoveja tai lisäämällä sopimukseen uusia sopimusosapuolia, päivitetään/täydennetään samalla sopimusosapuolten ja sitoumuksen tekevien yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden tai muiden yhdistysten toimenpiteitä. Sopimuksen johtoryhmä päättää sopimuksen sisällön päivittämisestä/täydentämisestä. Samalla tulee niiden yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden tai muiden yhdistysten, joita tehdyt sopimuksen muutokset koskevat, päivittää/täydentää aiemmin tekemänsä sitoumukset vastaamaan päivitetyn/täydennetyt sopimuksen sisältöä.

4

ALLEKIRJOITTAJAOSAPUOLTEN VELVOITTEET

4.1 Yhdistykset

Yhdistykset sitoutuvat niitä koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen, kuten alla on tarkemmin määritelty.

Tavoitteiden saavuttamiseksi yhdistykset:

- kannustavat ja opastavat jäsenyrityksiään, -kuntiaan, muita jäsenorganisaatioitaan ja jäsenyhdistyksiään sitoutumaan sopimukseen tekemällä erillisen sitoumuksen (kaikki yhdistykset);
- tarjoavat jäsenistölleen tai muiden sopimusosapuolina olevien yhdistysten jäsenistölle tietoa muun muassa markkinoilla tarjolla olevista kierrätysmateriaaleista valmistetuista muoveista ja muista pakkausratkaisuista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista (RASI, STK ja TKL);
- tarjoavat jäsenistölleen tai muiden sopimusosapuolina olevien yhdistysten jäsenistölle tietoa muun muassa markkinoilla tarjolla olevista jätehuoltoratkaisuksista ja kierrätystekniikoista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus ja YTP);
- edistävät muun muassa muovien kierrätysteknologioiden kehitystä ja kierrätysraaka-ainesten käyttöä muovien valmistuksessa (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus ja YTP);
- osallistuvat sopimuksen tavoitteita edistävän koulutuskokonaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen, sekä kannustavat jäsenistöään hyödyntämään koulutuskokonaisuutta omassa toiminnassaan (kaikki yhdistykset);
- tuottavat tukimateriaaleja ja ohjeistusta sekä osallistuvat yhteisten ohjeistusten ja tukimateriaalien laatimiseen, joiden avulla yritykset, kunnat ja muut organisaatiot voivat tehostaa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen toimitusketjussa tapahtuvaa kalvomuovien kulutusta, erilliskeräystä ja uudelleenkäyttöä, sekä edistää alan parhaiden käytäntöjen käyttöönottoa ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien, sekä muiden pakkausratkaisuiden hyödyntämistä omassa toiminnassaan (RASI, RT, STK, TKL ja YTP);
- kannustaa kuntia liittämään tämän sopimuksen sisältämän kokonaisuuden osaksi omaa toimintaansa ja hankintojaan (Kuntaliitto);
- kannustaa kuntia hyödyntämään sopimuksen puitteissa luotavaa muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omassa hankinnoissaan (Kuntaliitto);
- edistävät yhteistyössä ministeriön ja muiden yhdistysten kanssa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten ja muiden organisaatioiden, kuntien ja erilaisten tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävien ratkaisujen tarjoajien välistä yhteistyötä olemassa olevien toimintamallien ja käytäntöjen kehittämiseksi, sekä uusien toimintamallien, käytäntöjen ja ratkaisuvaihtoehtojen tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi, sekä toteutta-

vat yhteistyössä ministeriön ja muiden yhdistysten kanssa tilaisuuksia, missä jaetaan toimiviin malleihin, käytäntöihin ja ratkaisuihin liittyvää tietoa ja kokemuksia (kaikki yhdistykset);

- edistävät yritysten ja muiden organisaatioiden sekä kuntien välistä yhteistyötä ja tiedonjakoa liittyen sopimuksen tavoitteiden edistämiseen julkisissa hankinnoissa (kaikki yhdistykset);
- viestivät sopimuksen tavoitteista, hyödyistä, sopimuksen puitteissa kerätystä tiedosta ja saavutetuista tuloksista jäsenistölleen, sekä yleisesti kiinteistö- ja rakennusallalla ja rakentamisen toimitusketjussa (kaikki yhdistykset);
- raportoivat tekemistään toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista, sekä saavutetuista tuloksista ministeriölle kohdassa 6 sovitulla tavalla (kaikki yhdistykset); ja
- osallistuvat tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen ministeriön kanssa (kaikki yhdistykset).

4.2 Ministeriö

Tavoitteiden saavuttamiseksi ministeriö toimialansa puitteissa sekä ottaen huomioon käytettävissä olevat keinot ja resurssit:

- selvittää ja edistää erilaisia rakentamisen kiertotalouden edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä;
- vahvistaa rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa käytettyjen kalvomuovien ja niihin liittyvän erilliskeräyksen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen, sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön tietopohjaa 1) rahoittamalla nykytilaa ja tiedonkeruun tarvetta kartoittavia selvityksiä, 2) kehittämällä jätetietojärjestelmää, ja 3) laajentamalla nykytilan tietopohjaa;
- yhdessä muiden ministeriöiden kanssa rahoittaa, vastaa ja Motivan kautta koordinoi erillisen toimeksiannon kautta sopimuksen tavoitteita edistävän rakentamisen muoveja käsittelevän rakennushankkeiden ja urakoiden toteuttajille suunnatun koulutuskokonaisuuden suunnittelua ja toteuttamista;
- yhdessä Motivan kanssa vastaa muovit hankinnoissa moduulin ja ohjeistuksen laatimisesta;
- rahoittaa Circular Plastics Challenge in the Built Environment toimenpiteenä kehityshankkeen muovitiekartan rahoituksella ([https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Rakentaminen/Ymparistoministerio_etsii_tarjouskilpail\(55802\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Rakentaminen/Ymparistoministerio_etsii_tarjouskilpail(55802)));
- toteuttaa rakentamisen suunnittelijoille, tilaajille, sekä hankinnoista vastaaville suunnattujen työpajojen sarjan, missä jaetaan toteutetuista pilottihankkeista kerättyä tietoa ja kokemuksia muovien käytöstä, erilliskeräyksestä, uudelleenkäytöstä, kierrätyksestä, kierrätettävyydestä ja tarkoituksenmukaisesta korvattavuudesta rakentamisessa;
- toteuttaa tarvittaessa sopimuksen tavoitteita edistäviä taustaselvityksiä;
- edistää yhteistyössä yhdistysten ja muiden yhdistysten kanssa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten ja muiden organisaatioiden, kuntien ja erilaisten tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävien ratkaisujen tarjoajien välistä yhteistyötä olemassa olevien toimintamallien ja käytäntöjen kehittämiseksi, sekä uusien toimintamallien, käytäntöjen ja ratkaisuvaihtoehtojen tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi, ja toteuttaa yhteistyössä yhdistysten ja muiden yhdistysten kanssa tilaisuuksia, missä jaetaan toimiviin malleihin, käytäntöihin ja ratkaisuihin liittyvää tietoa ja kokemuksia;
- sitoutuu seuraamaan sopimuksen tavoitteiden saavuttamista ja arvioimaan sopimuksen vaikuttavuutta, sekä laatimaan yhteenvedot sopimusosapuolten ja sopimukseen sitoumuksella sitoutuneiden yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden ja muiden yhdistysten toimenpiteistä ja saavutetuista tuloksista sopimuksen kohdassa 6 sovitulla tavalla; ja
- arvioi tarvetta sopimuksen päivittämiseksi/täydentämiseksi, päättää tarvittaessa sopimuksen päivittämisen/täydentämisen käynnistämiseksi, sekä osallistuu tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen yhdistysten kanssa.

5

SITOUKSEN TEKEMINEN

Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sopimuksen piiriin kuuluvat yritykset, kunnat, muut organisaatiot ja muut yhdistykset voivat sitoutua sopimuksen tavoitteiden edistämiseen ja alla määriteltyjen niitä koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen tekemällä erillisen sitoumuksen sitoumus2050.fi -sivustolla. Sivustolla on ohjeistettu tarkemmin, miten sitoumus tehdään ja mitä sitoumuksen tekijöiltä veloitetaan. Ministeriö hyväksyy erikseen tehdyt sitoumukset.

Mikä tahansa sopimuksen piiriin kuuluva yritys, kunta, muu organisaatio tai muu yhdistys voi sitoutua tähän sopimukseen edellyttäen, että sen tekemä sitoumus täyttää green deal -sitoumuksille asetetut vaatimukset. Sitoumus on asetettujen vaatimusten mukainen, kun se on laadittu noudattaen green deal -sopimuskohtaista sitoumusten tekemiseen liittyvää ohjeistusta (julkaistu sitoumus2050.fi -sivustolla). Tehdessään sitoumuksen yritys, kunta, muu organisaatio tai muu yhdistys hyväksyy samalla tämän sopimuksen sisällön ja yhteiskuntasitoumuksen periaatteet. Sitoumuksen tekvän yrityksen, kunnan tai muun organisaation ei tarvitse olla sopimusosapuolina olevien yhdistysten tai Rakennusteollisuus RT ry toimialojen jäsenyhdistysten jäsen.

Tehdessään sitoumuksensa yritys, kunta tai muu organisaatio sitoutuu sopimuksen tavoitteiden edistämiseen ja alla määriteltyjen niitä koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen pääsääntöisesti kaikkien tämän sopimuksen määritelmien mukaisten (kunnat ja muut organisaatiot hankittujen ja itse toteutettujen) rakennushankkeidensa ja urakoidensa, sekä koko rakentamisen toimitusketjunsä osalta. Erityisestä syystä ja erikseen ministeriön kanssa näin sovittaessa voidaan omassa sitoumuksessa yksittäinen toimenpide tai yksittäinen rakennushanke/urakka/rakentamisen toimitusketjun osa jättää tehdyn sitoumuksen ulkopuolelle tai poiketa sopimuksessa myöhemmin määriteltävistä minimitalvoitteista. Poikkeaminen voi tulla erityisesti kyseeseen alueellisten toimijoiden kohdalla.

Kukin yritys, kunta, muu organisaatio tai muu yhdistys määrittelee sitoumuksessaan omat tavoitteensa, toimenpiteensä ja niiden toteutustavan oman toiminnan luonteen perusteella.

5.1 Yritykset

Edistääkseen edellä kohdassa 3 kuvattujen tavoitteiden ja pyrkimysten saavuttamista yritykset toteuttavat seuraavista toimenpiteistä **kaikki niitä koskevat toimenpiteet***; yritys:

Rakentamisen toimitusketju

- kerää tietoa kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä omassa pakkaamisessaan (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien optimoinnille ja kulutuksen kestäväälle vähentämiselle omassa pakkaamisessaan (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL) **;
- hyödyntää omassa pakkaamisessaan ja tarjoaa asiakkailleen toimittamiensa tuotteiden pakkaamiseen ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja ratkaisuja (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- hyödyntää omassa pakkaamisessaan kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- kerää tietoa omassa pakkaamisessaan käytettyjen kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien kokonaisuudesta (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);

- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuudelle kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä omassa pakkaamisessaan (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL) **;
- vähentää sellaisten ratkaisujen ja materiaalien käyttöä, jotka heikentävät muovin kierrätysmahdollisuuksia (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- ohjeistaa asiakkaitaan tuotteissaan olevan kalvomuovin erilliskeräyksestä ja kierrättämisestä (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- järjestää erilliskeräyksen toimipisteissään syntyville kalvomuoveille (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL);
- asettaa kunnianhimoiset tavoitteet yrityskohtaiselle kierrätettyjen kalvomuovien osuudelle kalvomuovien tuotannossa käytettävistä raaka-aineista (vähintään 40 % vuoden 2027 loppuun mennessä) (Muoviteollisuus);
- edistää muovien kierrätysteknologioiden kehitystä ja kierrätysraaka-aineiden käyttöä muovien valmistuksessa (Kemianteollisuus ja Muoviteollisuus);
- tarjoaa asiakkailleen tietoa kierrätettyjen kalvomuovien osuksista kalvomuovien tuotannossa (Muoviteollisuus); ja
- hyödyntää sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL).

Rakentaminen

- järjestää rakennushankkeissaan ja urakoissaan erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoveille (RT urakoitsijat);
- kerää tietoa rakennushankkeissaan ja urakoissaan erilliskerättyjen kalvomuovien määristä (RT urakoitsijat);
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien yrityskohtaiselle erilliskeräysmäärälle tai -asteelle rakennushankkeissa ja urakoissa (RT urakoitsijat)**;
- pyrkii siihen, että jätehuoltoratkaisuja tarjoavat toimijat ovat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mukana suunnittelemassa rakennushankkeiden tai urakoiden jätehuoltoratkaisuja (RT urakoitsijat, YTP);
- vähentää sellaisten ratkaisujen ja materiaalien käyttöä, jotka heikentävät muovin kierrätysmahdollisuuksia (RT urakoitsijat);
- kerää tietoa yrityskohtaisista rakentamisessa erilliskerättyjen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmistettujen kalvomuovien kokonaismääristä (YTP);
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet rakentamisessa erilliskerättyjen kalvomuovien uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmistelun osuudelle, sekä sitoutuu toimintansa kehittämiseen tavoitteiden saavuttamiseksi (YTP)**;
- optimoi ja vähentää kalvomuovien kulutusta kestävästi omissa rakennushankkeissaan ja urakoissaan (RT urakoitsijat);
- hyödyntää enemmän kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja toiminnassaan (RT urakoitsijat);
- mahdollistaa omalla toiminnallaan uusien muovien kierrätysteknologioiden käyttöönottoa, sekä edistää uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistävien jätehuoltoratkaisujen kehitystä ja käyttöönottoa (YTP); ja
- hyödyntää sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (RT urakoitsijat, YTP).

*Kunkin toimenpiteen kohdalla on esitetty lyhenteillä (lyhenteet on avattu sopimuksen määritelmässä), minkä yhdistyksen jäseniä tai yhdistysten edustamilla toimialoilla toimivia järjestöihin

kuulumattomia yrityksiä (tai muiden toimialojen yrityksiä) toimenpiteet koskevat. Yrityksen on valittava sitoumukseensa kaikki sitä koskevat toimenpiteet. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta (poikkeuksista mainittu erikseen alla), yritys valitsee sitä koskevat toimenpiteet sitoumukseensa sitoumusta tehdessään.

**Yritykset valitsevat ja täydentävät toimenpiteet sitoumukseensa myöhemmin, kun sopimusosapuolet (johtoryhmä) ovat yhdessä sopineet sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille vähimmäistasot. Samassa yhteydessä voidaan sopimukseen tehdä muitakin tarvittavia muutoksia. Vähimmäistasot täydennetään osaksi sopimusta viimeistään vuoden 2023 aikana. Yritykset täydentävät asetettujen vähimmäistasojen mukaisesti sitoumustaan vuosille 2024-2027 vuoden 2023 tulosten raportoinnin yhteydessä (huhtikuun 2024 loppuun mennessä). Samassa yhteydessä voidaan tehdä muutkin tarvittavat päivitykset/täydennykset sitoumukseen.

Lisäksi yritykset voivat toteuttaa muita toimenpiteitä kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätettyjen kalvomuovien käytön edistämiseksi kalvomuovien tuotannossa ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa.

5.2 Kunnat ja muut organisaatiot

Edistääkseen edellä kohdassa 3 kuvattujen tavoitteiden ja pyrkimysten saavuttamista kunnat ja muut organisaatiot toteuttavat seuraavista toimenpiteistä **kaikki niiden toimintaa koskevat toimenpiteet**; kunta/muu organisaatio:

- liittyy *rakentamisen muovit green deal* -sopimuksen sisältämän kokonaisuuden soveltuvilta osin ja mahdollisuuksien mukaan osaksi teemaan liittyvien hankintojensa valmistelua, hankintakriteereitään ja hankintojensa kilpailutusta ja toteutusta;
- hyödyntää sopimuksen puitteissa luotavaa muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omissa hankinnoissaan;
- kannustaa hankkimissaan rakennushankkeissa ja urakoissa toimivia yrityksiä optimoimaan ja vähentämään kalvomuovien kulutusta kestävästi, tehostamaan niiden erilliskeräystä, uudelleenkäyttöä ja kierrätyksen valmistelua, sekä lisäämään kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä;
- optimoi ja vähentää kalvomuovien kulutusta kestävästi itse toteuttamissaan rakennushankkeissa ja urakoissa;
- järjestää itse toteuttamissaan rakennushankkeissa ja urakoissa erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoveille;
- suunnittelee itse toteuttamiensa rakennushankkeiden tai urakoiden jätehuoltoratkaisut mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja tarvittaessa hyödyntää jätehuoltoratkaisuja tarjoavien toimijoiden osaamista suunnittelussa;
- edistää kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä itse toteuttamissaan rakennushankkeissa ja urakoissa; ja
- hyödyntää omassa toiminnassaan ja kannustaa hankkimissaan rakennushankkeissa ja urakoissa toimivia yrityksiä hyödyntämään sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia.

Lisäksi kunnat ja muut organisaatiot voivat toteuttaa muita toimenpiteitä kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa.

5.3 Rakennusteollisuus RT toimialojen jäsenyhdistykset

Edistääkseen edellä kohdassa 3 kuvattujen tavoitteiden ja pyrkimysten saavuttamista Rakennusteollisuus RT ry vastaa siitä, että kaikki alla määritellyt Rakennusteollisuus RT ry toimialojen jäsenyhdistyksille suunnatut toimenpiteet toteutetaan joko RT-tasolla tai jäsenyhdistysten tasolla. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Rakennusteollisuus RT ry sopii erikseen toimialojen jäsenyhdistystensä kanssa, mitkä alla määritellyistä toimenpiteistä kukin jäsenyhdistyksistä sitoumukselleen valitsee. Toimenpiteistä ensimmäinen tulee kaikkien jäsenyhdistysten valita sitoumuksensa.

Sitoutuessaan sopimukseen jäsenyhdistys:

- kannustaa ja opastaa jäsenyrityksiään ja muita jäsenorganisaatioitaan sitoutumaan sopimukseen tekemällä erillisen sitoumuksen;
- tarjoaa jäsenistölleen, sopimusosapuolina olevien yhdistysten tai muiden yhdistysten jäsenistölle tietoa muun muassa markkinoilla tarjolla olevista kierrätysmateriaaleista valmistetuista muoveista ja muista pakkausratkaisuksista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista;
- tuottaa tukimateriaaleja ja ohjeistusta sekä osallistuu yhteisten ohjeistusten ja tukimateriaalien laatimiseen, joiden avulla yritykset, kunnat ja muut organisaatiot voivat tehostaa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen toimitusketjussa tapahtuvaa kalvomuovien kulutusta, erilliskeräystä ja uudelleenkäyttöä, sekä edistää alan parhaiden käytäntöjen käyttöönottoa ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien, sekä muiden pakkausratkaisuiden hyödyntämistä omassa toiminnassaan;
- kannustaa jäsenistöään hyödyntämään sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuuksia, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan;
- edistää yhteistyössä sopimusosapuolten kanssa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten ja muiden organisaatioiden, kuntien ja erilaisten tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävien ratkaisujen tarjoajien välistä yhteistyötä olemassa olevien toimintamallien ja käytäntöjen kehittämiseksi, sekä uusien toimintamallien, käytäntöjen ja ratkaisuvaihtoehtojen tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi, sekä toteuttavat yhteistyössä sopimusosapuolten kanssa tilaisuuksia, missä jaetaan toimiviin malleihin, käytäntöihin ja ratkaisuihin liittyvää tietoa ja kokemuksia;
- edistää yritysten ja muiden organisaatioiden sekä kuntien välistä yhteistyötä ja tiedonjakoa liittyen sopimuksen tavoitteiden edistämiseen julkisissa hankinnoissa; ja
- viestii sopimuksen tavoitteista, hyödyistä, sopimuksen puitteissa kerätystä tiedosta ja saavutetuista tuloksista jäsenistölleen, sekä yleisesti kiinteistö- ja rakennusalalla ja rakentamisen toimitusketjussa.

Lisäksi muut yhdistykset voivat toteuttaa muita toimenpiteitä kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa.

6

RAPORTOINTI

Sopimuksen johtoryhmä seuraa vuosittain:

- sitoumuksissa mukana olevissa rakennushankkeissa ja urakoissa erilliskerättyjä kalvomuovimääriä;
- sitoumuksissa mukana olevissa rakentamisen toimitusketjuissa tapahtuvan kalvomuovien kulutuksen kehittymistä;
- kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuuksia omaan pakkaamiseen käytettävien kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä sitoumuksissa mukana olevissa rakentamisen toimitusketjuissa;
- kalvomuovien tuotannossa käytettyjen kierrätettyjen kalvomuovien osuutta kaikista kalvomuovien tuotannossa käytettävistä raaka-aineista (sitoumuksissa mukana oleva toiminta ja koko toimiala Suomessa);
- rakentamisessa erilliskerättyjen kalvomuovien uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmistelun astetta sitoumuksen tehneillä alan toimijoilla; ja
- ministeriön, yhdistysten ja sitoumuksen tehneiden yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden ja muiden yhdistysten tekemiä toimenpiteitä, sekä niiden edistymistä ja vaikuttavuutta.

Yhdistykset raportoivat tekemistään toimenpiteistä kalenterivuositain suoraan ministeriölle. Raportoinnista tulee ilmetä yhdistyksen toteuttamat toimenpiteet kuvauksineen ja arvio toimien vaikuttavuudesta ja saavutetuista tuloksista. Mahdollisuuksien mukaan toimien laajuudesta, vaikuttavuudesta ja saavutetuista tuloksista raportoidaan kvantitatiivisten mittarien avulla. Raportointi tapahtuu aina raportointivuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Sitoumuksen tehneet yritykset, kunnat, muut organisaatiot ja muut yhdistykset raportoivat toteuttamistaan toimenpiteistä ja saavutetuista tuloksista kalenterivuositain sitoumus2050.fi -sivustolla. Toimenpiteisiin liittyvät julkisesti raportoitavat mittarit on esitetty sopimuksen liitteessä 1. Julkisesti raportoitavien mittarien lisäksi yritykset toimittavat liitteessä 1 mainitut tarkemmat määrätiedot ja vertailuluvut ministeriön käyttöön. Ministeriö laatii niiden pohjalta julkisen yhteenvedon, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja. Raportointi tapahtuu aina raportointivuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Ministeriö koostaa yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden ja muiden yhdistysten sitoumus2050.fi -sivustolla raportoimista toimenpiteistä ja tuloksista sekä sopimusosapuolten tekemistä toimenpiteistä ja sopimuksen kautta saavutetuista tuloksista vuosittaisen yhteenvedon johtoryhmän hyödynnettäväksi.

Sopimuksen määrällisten tavoitteiden asettamiseksi toteutetaan keväällä 2023 väliarviointi, jonka perusteella johtoryhmä päättää sopimuksen päivittämisestä ja täydentämisestä määrällisten tavoitteiden osalta. Lisäksi ministeriö laatii tai teettää osin tai kokonaisuudessaan ulkopuolisella riippumattomalla taholla viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä kokonaisvaltaisen arvioinnin sopimuksessa mainittujen toimenpiteiden vaikutuksista ja tehokkuudesta sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Samalla arvioidaan yleisesti sopimuksen vaikutuksia. Kokonaisvaltaisen sopimuksen vaikutusten ja tehokkuuden arvioinnin tulokset julkaistaan sitoumus2050.fi -sivustolla.

Jos kokonaisvaltainen arviointi osoittaa, että toteutetut toimenpiteet eivät ole tarpeeksi tehokkaita sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, arvioi ministeriö tarvetta päivittää ja täydentää sopimuksen toimenpiteitä uusilla toimenpiteillä tai mahdollisesti muille tarkoituksenmukaisille ohjauskeinoille. Mikäli ministeriön harkinnan perusteella on sopimuksen toimenpiteitä päivittämällä tai uusilla toimenpiteillä täydentämällä mahdollista saavuttaa sopimukselle asetetut tavoitteet, päättää ministeriö sopimuksen päivittämisen/täydentämisen käynnistämisestä. Johtoryhmä suunnittelee lisätoimenpiteet ja muutokset ja päättää sopimuksen päivittämisestä/täydentämisestä niiden osalta. **Sopimusta päivitetään/täydennetään tarpeellisiksi katsottujen sopimusta täydentävien lisätoimenpiteiden ja muutosten sisällyttämiseksi sopimukseen. Samalla tulee sopimukseen tehdyt sitoumukset päivittää/täydentää vastaamaan päivitetyn/täydennetyn sopimuksen sisältöä.** Mikäli ministeriön harkinnan perusteella sopimuksen toimenpiteitä päivittämällä tai uusilla toimenpiteillä täydentämällä ei ole mahdollista saavuttaa sopimukselle asetettuja tavoitteita tai sopimuksen lisäksi tarvitaan muita tarkoituksenmukaisia ohjauskeinoja, **ministeriö harkitsee ja päättää tarpeen mukaan muiden tarkoituksenmukaisten ohjauskeinojen suunnittelun käynnistämisestä ja mahdollisesta käyttöönotosta.**

7

JOHTORYHMÄ

Sopimuksen toteuttamista seuraamaan asetetaan johtoryhmä, joka koostuu sopimusosapuolten edustajista. Tarvittaessa ja sopimusosapuolten (johtoryhmän) yhteisellä päätöksellä voidaan johtoryhmää täydentää myös muilla jäsenillä. Johtoryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa käsittelemään muun muassa edellisen kalenterivuoden aikana tehtyjä toimenpiteitä ja saavutettuja tuloksia. Tämän lisäksi johtoryhmä kokoontuu aina tarvittaessa. Johtoryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii ministeriö, jollei toisin erikseen sovita.

Johtoryhmän tehtävänä on seurata ja edistää sopimuksen tavoitteiden toteutumista sekä osallistua sopimuksen tavoitteiden ja niiden saavuttamiseen tähtäävien toimenpiteiden kehittämiseen. Muun muassa ministeriön laatimia edellä kohdassa 6 kuvattuja yhteenvetoja ja kokonaisvaltaisen arvioinnin tuloksia hyödynnetään arvioitaessa mahdolliset tarpeet sopimuksen tavoitteiden ja mahdollisten lisätoimenpiteiden päivittämisiksi/täydentämiseksi sopimukseen. Johtoryhmä päättää yhteisellä päätöksellä sopimuksen sisällön päivittämisestä/täydentämisestä.

Johtoryhmän yhteisellä päätöksellä tarkoitetaan johtoryhmän enemmistön tekemää päätöstä. Kullakin johtoryhmässä olevalla sopimusosapuolella on käytävissään yksi ääni. Tasatilanteessa ministeriön ääni ratkaisee. Johtoryhmässä pyritään toimimaan tavalla, jolla kaikille sopiva ratkaisu löydettäisiin.

8

SOPIMUKSEN KESTO, IRTISANOMINEN, SOPIMUKSESTA JA SITOUKSESTA IRTAUTUMINEN SEKÄ SOPIMUKSESTA JA SITOUKSESTA EROTTAMINEN

Sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu, ja **on voimassa vuoden 2027 loppuun asti**.

Tämän sopimuksen osapuolet ja sitoumuksen tehneet yritykset, kunnat, muut organisaatiot ja muut yhdistykset pyrkivät toimimaan siten, että sopimuksen toimenpiteet ja tavoitteet toteutuvat.

Jos tämä sopimus on ristiriidassa lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten kanssa, on etusija annettava laille, säännökselle tai määräykselle. Tämä sopimus ei estä ministeriötä/valtiota valmistelemasta sääntelyä tai ryhtymästä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden tai Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöön panemiseksi.

Ministeriö voi irtisanoa tämän sopimuksen, jos 1) toimintaympäristö tai -olosuhteet ovat muuttuneet sopimuksen solmimistilanteeseen verrattuna olennaisesti ja tavalla, jota sopimusosapuolet eivät ole voineet kohtuudella ennakoida, 2) tehdyn kokonaisvaltaisen arvioinnin ja ministeriön sen perusteella tekemän arvion mukaan sopimuksen toimenpiteitä päivittämällä tai uusilla toimenpiteillä täydentämällä ei ole mahdollista saavuttaa sopimukselle asetettuja tavoitteita tai 3) kokonaisvaltaisen arvioinnin jälkeen käynnistetyssä sopimuksen toimenpiteiden päivittämisessä/täydentämisessä ei ministeriön harkinnan perusteella saada päivitettyä/täydennettyä sopimusta sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta tarpeeksi tehokkailla muutoksilla tai lisätoimenpiteillä. Ministeriö voi irtisanoa tämän sopimuksen myös, jos sopimuksen voimassaolon kahden ensimmäisen vuoden aikana ei sitoumuksen tehneiden yritysten, kuntien, muiden organisaatioiden ja muiden yhdistysten osalta saavuteta tarpeeksi merkittävää kattavuutta tai mikäli myöhemmin sopimuskauden aikana kattavuus merkittävästi pienenee.

Yhdistys, yritys, kunta tai muu organisaatio tai yhdistys voi irtisanoutua sopimuksesta tai sitouksesta ilmoittamalla siitä kirjallisesti ministeriölle. Mikäli yhdistys irtisanoutuu sopimuksesta, tulee arvioida, voidaanko sopimuksen nähdä edelleen olevan tarpeeksi kattava, vai tulisiko sopimuksen voimassaolon päättyä yhdistyksen irtisanoutumisen ajankohtaan. Arvion tekee ministeriö.

Ministeriö voi erottaa yhdistyksen sopimuksesta tai yrityksen, kunnan tai muun organisaation tai yhdistyksen sitouksesta, jos se ei toteuta niitä velvoitteita, joihin se on sitoutunut. Erottamisperusteena ovat toistuvat laiminlyönnit sopimuksen tai sitoumuksen mukaisten velvoitteiden toimeenpanossa tai niiden raportoinnissa. Havaittuaan sopimus- tai sitoumusvelvoitteen laiminlyönnin ministeriö lähettää yhdistykselle, yritykselle, kunnalle tai muulle organisaatiolle tai yhdistykselle huomautuksen. Jos yhdistys, yritys, kunta tai muu organisaatio tai yhdistys ei sille annetussa kohtuullisessa määräajassa korjaa toimintaansa hyväksyttävästi, voi ministeriö päättää sen erottamisesta. Mikäli yhdistys erotetaan sopimuksesta, tulee arvioida, voidaanko sopimuksen nähdä edelleen olevan tarpeeksi kattava, vai tulisiko sopimuksen voimassaolon päättyä yhdistyksen erottamisen ajankohtaan. Arvion tekee ministeriö.

Mikäli sopimusta päivitetään/täydennetään myöhemmin esimerkiksi asettamalla sopimukselle uusia tavoitteita ja toimenpiteitä, hyväksyy johtoryhmä yhteisellä päätöksellä muutokset sopi-

mukseen. Ministeriö vastaa mahdollisimman pian sopimuksen muuttamisesta sopimukseen sitoumuksen tehneiden tiedottamisesta sopimukseen tehtyjen muutosten osalta. Samalla viestitään sitoumuksen päivittämisen/täydentämisen ohjeistuksesta ja aikataulusta. Sopimukseen tehdyt sitoumukset päivitetään/täydennetään vastaamaan päivitetyn/täydennetyt sopimuksen sisältöä kahden kuukauden kuluessa johtoryhmän päätöksestä (poikkeuksena aiemmin mainittu sitoumuksen täydentäminen määrällisten tavoitteiden lisäämiseksi vuosille 2024-2027). **Mikäli yhdistys, yritys, kunta, muu organisaatio tai muu yhdistys ei hyväksy muutoksia sopimuksessa (ja sitoumuksessa), on sen ilmoitettava sopimuksesta tai sitoumuksesta irtisanoutumistaan kirjallisesti ministeriön erikseen määrittelemälle yhteyshenkilölle viimeistään kahden kuukauden kuluessa johtoryhmän päätöksestä (poikkeuksena aiemmin mainittu sitoumuksen täydentäminen määrällisten tavoitteiden lisäämiseksi vuosille 2024-2027, minkä osalta mahdollinen irtisanoutuminen tehdään huhtikuun 2024 loppuun mennessä).** Sopimuksen ja sitoumuksen voimassaolo loppuu kyseisen yhdistyksen, yrityksen, kunnan, muun organisaation tai muun yhdistyksen osalta irtisanoutumisen ajankohtaan. **Ilman erillistä kirjallista irtisanoutumisilmoitusta yhdistyksen, yrityksen, kunnan, muun organisaation tai muun yhdistyksen katsotaan hyväksyneen sopimukseen tehdyt muutokset. Sopimukseen tehdyt sitoumukset tulee päivittää/täydentää sovitussa määräajassa.** Yhdistyksen sopimuksesta irtisanoutumistilanteessa ministeriö tekee erillisen arvion sopimuksen kattavuudesta ja jatkumahdollisuuksista.

Tämä sopimus ja sitoumukset ovat oikeudelliselta luonteeltaan sen kaltaisia, **ettei sopimuksen osapuolille tai sitoumuksen tehneille yrityksille, kunnille tai muille organisaatioille tai yhdistyksille voi aiheutua missään tilanteissa sopimusta tai sitoumusta koskien seuraamuksia, kuten vahingonkorvausvelvollisuutta tai muita oikeudellisia sanktioita.** Tilanteet koskevat esimerkiksi sopimuksen irtisanomista, sopimuksesta tai sitoumuksesta irtautumista tai niistä erottamista sekä tilanteita, joissa on kyse muutoin sopimuksen mukaisten velvoitteiden noudattamisesta.

Tämä sopimus laaditaan yhtenä kappaleena, joka säilytetään ministeriössä. Yhdistyksille toimitetaan jäljennökset allekirjoitetusta sopimuksesta.

Allekirjoitettu sopimus julkaistaan sitoumus2050.fi -sivustolla.

ALLEKIRJOITUKSET

Päivämäärä ja paikka:

Krista Mikkonen
ympäristö- ja ilmastoministeri
Ympäristöministeriö

Päivämäärä ja paikka:

Mika Aalto
Toimitusjohtaja
Kemianteollisuus ry

Päivämäärä ja paikka:

Vesa Kärhä
Toimitusjohtaja
Muoviteollisuus ry

Päivämäärä ja paikka:

Minna Liuksiala
Toimitusjohtaja
rakennus- ja sisustustarvikekaupan liitto RASI ry

Päivämäärä ja paikka:

Alexi Randell
Toimitusjohtaja
Rakennusteollisuus RT ry

Päivämäärä ja paikka:

Timo Reina
varatoimitusjohtaja
Suomen Kuntaliitto ry

Jarkko Huovinen
johtaja, alueet ja yhdyskunnat -yksikkö
Suomen Kuntaliitto ry

Päivämäärä ja paikka:

Tarja Hailikari
Toimitusjohtaja
Sähköteknisen Kaupan Liitto ry

Päivämäärä ja paikka:

Markku Uitto
Toimitusjohtaja
Teknisen Kaupan Liitto ry

Päivämäärä ja paikka:

Otto Lehtipuu
Toimitusjohtaja
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

LIITE 1

A) YRITYSTEN TOIMENPITEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

1. Yritykset valitsevat sitoumukseensa seuraavista toimenpiteistä **kaikki niitä koskevat toimenpiteet**. Toimenpiteitä b, f, p ja t lukuun ottamatta toimenpiteet valitaan sitoumukselle sitä tehtäessä. Toimenpiteet b, f, p ja t päivitetään sitoumukselle myöhemmin. Kunkin toimenpiteen kohdalla on esitetty lyhenteillä (lyhenteet on avattu alla), minkä yhdistyksen jäseniä tai yhdistysten edustamilla toimialoilla tai muilla toimialoilla toimivia muita yrityksiä (toimijoita) toimenpiteet koskevat.

Toimenpiteet on kohdistettu Kemianteollisuus ry:n, Muoviteollisuus ry:n, rakennus- ja sisustus-tarvikekaupan liitto RASI ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n toimialojen, Sähkötekniikan Kaupan Liitto ry:n (STK), Teknisen Kaupan Liitto ry:n (TKL) ja Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry:n jäsenyrityksille tai näiden edustamilla toimialoilla tai puutuotealalla toimiville muille yrityksille (toimijoille).

RT tuote viittaa Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n pintatoimialan tai Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:n ja *RT urakoitsijat* Talonrakennusteollisuus TRT ry:n, Infra ry:n, Rakennusteollisuus RT ry:n pintatoimialan tai LVI-Tekniset urakoitsijat LVI-TU ry:n jäsenyrityksille tai näiden edustamilla toimialoilla toimiville muille yrityksille kohdistettuihin toimenpiteisiin.

*Yritykset valitsevat ja täydentävät toimenpiteet (b, f, p ja t) sitoumukseensa myöhemmin, kun sopimusosapuolet ovat yhdessä sopineet sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille vähimmäistasot. Vähimmäistasot täydennetään osaksi sopimusta viimeistään vuoden 2023 aikana. Yritykset täydentävät asetettujen vähimmäistasojen mukaisesti sitoumustaan vuosille 2024-2027 vuoden 2023 tulosten raportoinnin yhteydessä (huhtikuun 2024 loppuun mennessä).

Yritykset voivat lisäksi lisätä sitoumukselleen uusia omia toimenpiteitä.

2. **Jokaiselle toimenpiteelle on valittava kaikki alla olevalla listalla tarjolla olevat yrityksen toimintaa koskevat mittarit.** Kun kyseessä on määrällinen mittari, tulee sille ilmoittaa lähtötaso ja tavoitetaso sitoumusta tehtäessä/toimenpidettä sitoumukselle myöhemmin lisättäessä. Toimenpiteelle on mahdollista luoda lisäksi itse omia mittareita, mutta **itse luodut mittarit eivät riitä toimenpiteen ainoiksi mittareiksi.** Mittareita valittaessa on tärkeää huomioida, että kaikki sitoumuksessa valitut ja myöhemmin raportoitavat mittarit ovat julkisia.

Toimenpide	Mittarit	Raportoinnin yhteydessä pyydettävät lisätiedot, tarkennukset raportointiin
Rakentamisen toimitusketju (a.-m.)		
<p>a. kerää tietoa kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä omassa pakkaamisessaan (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>Lähtötason selvittäminen määrällisten mittarien lisäämiseksi sitoumukselle myöhemmin (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: kalvomuovien ostaminen omaan pakkaamiseen (kiloina/tonneina), omassa toimipisteissä erillis-kerättävät kalvomuovimäärät (kiloina/tonneina))</i></p>	<p>Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.</p>
<p>b. asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien optimoinnille ja kulutuksen kestäväälle vähentämiselle omassa pakkaamisessaan* (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p> <p><i>Määrällinen tavoite asetetaan vuoden 2027 loppuun mukaisesti, mitä sopimusosapuolet viimeistään vuoden 2023 aikana yhteisesti sopivat vähimmäistasoiksi sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille, sekä yrityksen oman kunnianhimon ja nykytilan tason perusteella.</i></p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa, joka on kaikille 0 (muutos ilmoitetaan prosentteina vuoden 2023 vertailukuun verrattuna).</i></p>	<p>On vähentänyt kalvomuovien suhteellista kulutusta vuoden 2027 loppuun mennessä, prosentteina vuoden 2023 vastaavasta vertailuluvusta (määrä)</p> <p><i>(vertailuluku: kalenterivuoden aikana omaan pakkaamiseen ostetut kilot/tonnit per yrityksen liikevaihto/myynti euroina tai toimitusmäärät samana kalenterivuonna)</i></p>	<p>Yritykset raportoivat sivustolla tässä esitetyn mittarin mukaisesti, mutta toimittavat lisäksi erikseen tarkemmat määrätiedot ja vertailuluvut ministeriölle. Yksittäiset tiedot jäävät ainoastaan ministeriön käyttöön, mutta tiedoista kootaan yhteenveto julkiseen käyttöön, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja.</p>

<p>c. hyödyntää omassa pakkaamisessaan ja tarjoaa asiakkailleen toimittamiensa tuotteiden pakkaamiseen ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja ratkaisuja (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>On lisännyt omassa pakkaamisessaan ympäristön kannalta kestävämpien materiaalien ja/tai muiden ratkaisujen hyödyntämistä perinteisten kalvomuovien sijasta (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>On tarjonnut asiakkailleen aktiivisesti ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja/tai muita ratkaisuja perinteisten kalvomuovien sijasta (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia materiaaleja ja/tai ratkaisuja on yleisesti ja omassa pakkaamisessa tarjolla ja missä tuoteryhmissä?</p> <p>Millaisia materiaaleja ja/tai ratkaisuja on hyödynnetty, miten ne ovat toimineet?</p> <p>Missä tuoteryhmissä on kalvomuoveille vaihtoehtoisia ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja ratkaisuja erityisen hankala hyödyntää ja missä tuoteryhmissä ne taas toimivat erityisen hyvin?</p>
<p>d. hyödyntää omassa pakkaamisessaan kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>On lisännyt omassa pakkaamisessaan kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Missä tuoteryhmissä kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja voidaan käyttää?</p> <p>Missä tuoteryhmissä kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja on käytetty?</p>
<p>e. kerää tietoa omassa pakkaamisessaan käytettyjen kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien kokonaismääristä (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>Lähtötason selvittäminen määrällisten mittarien lisäämiseksi sitoumukselle myöhemmin (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien ostaminen omaan pakkaamiseen (kiloina/tonneina); kierrätysmateriaaleista valmistettu muovi on kalvomuovia, jonka valmistuksessa on käytetty vähintään 40 % kierrätettyjä kalvomuoveja)</i></p>	<p>Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.</p>

<p>f. asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuudelle kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä omassa pakkaamisessaan* (Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p> <p><i>Määrällinen tavoite asetetaan vuoden 2027 loppuun sen mukaisesti, mitä sopimusosapuolet viimeistään vuoden 2023 aikana yhteisesti sopivat vähimmäistasoiksi sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille, sekä yrityksen oman kunnianhimon ja nykytilan tason perusteella.</i></p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa, joka asetetaan yrityksen aiemmin keräämän tiedon pohjalta (vuoden 2023 tiedot).</i></p>	<p>Yrityskohtainen kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuus kalvomuovien kokonaiskulutusmääristä, prosenttia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: kalvomuovien ostaminen omaan pakkaamiseen (kiloina/tonneina), erikseen kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien ostaminen omaan pakkaamiseen (kiloina/tonneina)</i></p>	<p>Yritykset raportoivat sivustolla tässä esitetyn mittarin mukaisesti, mutta toimittavat lisäksi erikseen tarkemmat määrätiedot ministeriölle. Yksittäiset tiedot jäävät ainoastaan ministeriön käyttöön, mutta tietoista kootaan yhteenvedo julkaistuksi käyttöön, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja.</p>
<p>g. vähentää sellaisten ratkaisujen ja materiaalien käyttöä, jotka heikentävät muovin kierrätysmahdollisuuksia (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>On sitoutunut muovien kierrätyksen mahdollistamiseen omassa toiminnassaan (esimerkiksi välttämällä kierrätystä heikentäviä ratkaisuja/materiaaleja) (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia keinoja kierrätysmahdollisuuksien parantamiseksi on tunnistettu ja miten niitä on voitu hyödyntää omassa toiminnassa?</p>
<p>h. ohjeistaa asiakkaitaan tuotteissaan olevan kalvomuovien erilliskeräyksestä ja kierrättämisestä (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>Kaikkiin omiin tuotteisiin on lisätty maininta ja/tai ohjeistus kalvomuovien erilliskeräämiseksi ja kierrättämiseksi (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>On ohjeistanut muulla tavoin asiakkaitaan kalvomuovien erilliskeräämisestä ja kierrättämisestä (toteutunut/ei toteutunut)</p>	

<p>i. järjestää erilliskeräyksen toimipisteissään syntyville kalvomuoville (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)</p>	<p>Kalvomuovien erilliskeräys on tarvittaessa aloitettu/järjestetty kaikissa omissa toimipisteissä (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Maininta siitä, että erilliskeräystä ei tarvita osassa toimipisteitä, koska kalvomuovit menevät laitospäätteeseen lajitteluun, mutta muissa se on aloitettu/järjestetty</p>
<p>j. asettaa kunnianhimoiset tavoitteet yrityskoh- taiselle kierrätettyjen kalvomuovien osuudelle kalvomuovien tuotannossa käytettävistä raaka-aineista (vähintään 40 % vuoden 2027 loppuun mennessä) (Muoviteollisuus)</p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa, joka asetetaan yrityksen sitoutumisen ajankohdan lähtötason perusteella.</i></p>	<p>Yrityskohtainen kierrätetyn kalvomuovien osuus kalvomuovien tuotannossa käytettävistä raaka-aineista, prosenttia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: kierrätettyjen kalvomuovien kokonaismäärä tuotannossa (tonneina), muiden tuotannossa käytettävien raaka-aineiden kokonaismäärä (tonneina))</i></p>	<p>Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.</p> <p>Yritykset raportoivat sivustolla tässä esitetyn mittarin mukaisesti, mutta toimittavat lisäksi erikseen tarkemmat määrätiedot ministeriölle. Yksittäiset tiedot jäävät ainoastaan ministeriön käyttöön, mutta tietoista kootaan yhteenvedo julkaistuksi käyttöön, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja.</p>
<p>k. edistää muovien kierrätysteknologioiden kehitystä ja kierrätysraaka-aineiden käyttöä muovien valmistuksessa (Kemianteollisuus ja Muoviteollisuus)</p>	<p>On kehittänyt aktiivisesti kierrätysteknologioita (toteutunut/ei toteutunut) (Kemianteollisuus)</p> <p>On lisännyt kierrätysraaka-aineiden käyttöä muovien valmistuksessa (toteutunut/ei toteutunut) (Muoviteollisuus)</p>	<p>Millaisia teknologioita on otettu käyttöön?</p>
<p>l. tarjoaa asiakkailleen tietoa kierrätettyjen kalvomuovien osuuksista kalvomuovien tuotannossa (Muoviteollisuus)</p>	<p>On tarjonnut asiakkailleen tietoa kierrätetyn kalvomuovien osuuksista kalvomuovien tuotannossa (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>On tarjonnut tuotekohtaista tietoa rakentamisen toimitusketjuun tai rakentamiseen toimittamiensa kalvomuovien sisältämien kierrätettyjen kalvomuovien osuuksista (toteutunut/ei toteutunut)</p>	

m. hyödyntää sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, puutuoteala, RASI, RT tuote, STK ja TKL)	On hyödyntänyt koulutuskokonaisuutta omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)	
	On hyödyntänyt tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)	
Rakentaminen ja jätehuolto (n.-x.)		
n. järjestää rakennushankkeissaan ja urakoissaan erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoveille (RT urakoitsijat)	Kalvomuovien erilliskeräys on tarvittaessa aloitettu/järjestetty kaikissa omissa rakennushankkeissa (toteutunut/ei toteutunut)	Niiden hankkeiden ja urakoiden osuus kaikista vuoden aikana käynnissä olleista hankkeista/urakoista, joissa erilliskeräystä ei tarvita, koska kalvomuovit menevät sovitusti laitospäätteeseen lajitteiluun (muissa erilliskeräys on aloitettu/järjestetty)
	Kalvomuovien erilliskeräys on tarvittaessa aloitettu/järjestetty kaikissa omissa urakoissa (toteutunut/ei toteutunut)	
	On ottanut käyttöönsä uusia ratkaisuja erilliskeräyksen toteuttamiseksi (toteutunut/ei toteutunut)	Millaisia ratkaisuja on otettu käyttöön?

<p>o. kerää tietoa rakennushankkeissaan ja urakoissaan erilliskerättyjen kalvomuovien määristä (RT urakoitsijat)</p>	<p>Lähtötason selvittäminen määrällisten mittarien lisäämiseksi sitoumukselle myöhemmin (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: rakennushankkeissa (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen) ja urakoissa erilliskerättyjen kalvomuovien kokonaismäärät (tonneina), rakennetut bruttoneliömetrit (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen), sekä energijätteiden määrät (tonneina) rakennushankkeissa (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen) ja urakoissa)</i></p>	<p>Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.</p>
	<p>On ottanut käyttöönsä uusia ratkaisuja kalvomuovien seurannassa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia ratkaisuja on otettu käyttöön?</p>

<p>p. asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien yrityskohtaiselle erilliskeräysmäärälle tai -asteelle rakennushankkeissa ja urakoissa* (RT urakoitsijat)</p> <p><i>Määrällinen tavoite asetetaan vuoden 2027 loppuun sen mukaisesti, mitä sopimusosapuolet viimeistään vuoden 2023 aikana yhteisesti sopivat vähimmäistasoiksi sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille, sekä yrityksen oman kunnianhimon ja nykytilan tason perusteella.</i></p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa, joka asetetaan yrityksen aiemmin keräämän tiedon pohjalta (vuoden 2023 tiedot).</i></p>	<p>Rakennushankkeissa (asuinrakennukset) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per rakennettu bruttoneliometri (brm2), tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	<p>Yritykset raportoivat sivustolla tässä esitettyjen mitareiden mukaisesti, mutta toimittavat lisäksi erikseen tarkemmat määrätiedot ja bruttoneliometrit ministeriölle. Yksittäiset tiedot jäävät ainoastaan ministeriön käyttöön, mutta tiedoista kootaan yhteenveto julkiseen käyttöön, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja.</p> <p><i>(kerättävät tiedot: rakennushankkeissa (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen) ja urakoissa erilliskerättyjen kalvomuovien kokonaismäärät (tonneina), rakennetut bruttoneliometrit (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen), sekä energijätteiden määrät (tonneina) rakennushankkeissa (erikseen asuinrakennukset ja muu rakentaminen) ja urakoissa)</i></p>
	<p>Rakennushankkeissa (muu rakentaminen) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per rakennettu bruttoneliometri (brm2), tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Rakennushankkeissa (asuinrakennukset) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per sekajätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Rakennushankkeissa (muu rakentaminen) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per sekajätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Rakennushankkeissa (asuinrakennukset) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per energijätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Rakennushankkeissa (muu rakentaminen) erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per energijätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Urakoissa erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per sekajätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	
	<p>Urakoissa erilliskerättyjen kalvomuovien määrä per energijätteen määrä, tonnia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p>	

<p>q. pyrkii siihen, että jätehuoltoratkaisuja tarjoavat toimijat ovat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mukana suunnittelemassa rakennushankkeiden tai urakoiden jätehuoltoratkaisuja (RT urakoitsijat, YTP)</p>	<p>Yhdessä jätehuoltoratkaisuja tarjoavan toimijan/urakoitsijan kanssa on (kaikkien) rakennushankkeiden tai urakoiden suunnitteluvaiheessa sovittu erilliskeräyksestä tai laitosmaisesta lajittelusta ja etsitty tarpeen mukaan erilliskeräyksen järjestämiseksi uusia ratkaisuja (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia erilliskeräysratkaisuja on kehitetty ja ollut käytössä työmailla?</p>
	<p>Edellyttää, että kaikissa rakennushankkeissa ja urakoissa jätehuoltotoimija raportoi jätehuoltosuunnitelman ja kalvomuovien erilliskeräyksen toteutumisesta rakennushankkeen tai urakan toteuttajalle (toteutunut/ei toteutunut) (RT urakoitsijat)</p>	<p>Mitkä ovat olleet suurimmat haasteet erilliskeräyksen järjestämisessä?</p>
	<p>Jätehuoltotoimija raportoi jätehuoltosuunnitelman ja kalvomuovien erilliskeräyksen toteutumisesta (kaikissa rakennushankkeissa ja urakoissa) rakennushankkeen tai urakan toteuttajalle (toteutunut/ei toteutunut) (YTP)</p>	
<p>r. vähentää sellaisten ratkaisujen ja materiaalien käyttöä, jotka heikentävät muovin kierrätysmahdollisuuksia (RT urakoitsijat)</p>	<p>On sitoutunut muovien kierrätyksen mahdollistamiseen omassa toiminnassaan (esimerkiksi välttämällä kierrätystä heikentäviä ratkaisuja/materiaaleja) (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia keinoja kierrätysmahdollisuuksien parantamiseksi on tunnistettu ja miten niitä on voitu hyödyntää omassa toiminnassa?</p>

<p>s. kerää tietoa yrityskohtaisista rakentamisessa erilliskerättyjen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmisteltujen kalvomuuvioiden kokonaismääristä (YTP)</p>	<p>Lähtötason selvittäminen määrällisten mittarien lisäämiseksi sitoumukselle myöhemmin (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: yrityskohtaiset rakentamisessa erilliskerättyjen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmisteltujen kalvomuuvioiden kokonaismäärät (tonneina), yrityskohtaiset rakentamisessa erilliskerättyjen kalvomuuvioiden kokonaismäärät (tonneina))</i></p>	<p>Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.</p>
<p>t. asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet rakentamisessa erilliskerättyjen kalvomuuvioiden uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmistelun osuudelle, sekä sitoutuu toimintansa kehittämiseen tavoitteiden saavuttamiseksi* (YTP)</p> <p><i>Määrällinen tavoite asetetaan vuoden 2027 loppuun sen mukaisesti, mitä sopimusosapuolet viimeistään vuoden 2023 aikana yhteisesti sopivat vähimmäistasoiksi sitoumuksissa vuosille 2024-2027 asetettaville määrällisille tavoitteille, sekä yrityksen oman kunnianhimon ja nykytilan tason perusteella.</i></p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa, joka asetetaan yrityksen aiemmin keräämän tiedon pohjalta (vuoden 2023 tiedot).</i></p>	<p>Yrityskohtainen rakentamisessa erilliskerättyjen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmisteltujen kalvomuuvioiden osuus kaikista (yrityksen) rakentamisessa erilliskerättyistä kalvomuuveista, prosenttia vuoden 2027 loppuun mennessä (määrä)</p> <p><i>(kerättävät tiedot: yrityskohtaiset rakentamisessa erilliskerättyjen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen valmisteltujen kalvomuuvioiden kokonaismäärät (tonneina), yrityskohtaiset rakentamisessa erilliskerättyjen kalvomuuvioiden kokonaismäärät (tonneina))</i></p> <p>On ottanut käyttöön uusia ratkaisuja kalvomuuvioiden seurannassa ja raportoinnissa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Yritykset raportoivat sivustolla tässä esitetyn mittarin mukaisesti, mutta toimittavat lisäksi erikseen tarkemmat määrätiedot ministeriölle. Yksittäiset tiedot jäävät ainoastaan ministeriön käyttöön, mutta tietoista kootaan yhteenveto julkiseen käyttöön, josta ei ole tunnistettavissa yksittäisen yrityksen tietoja.</p> <p>Millaisia ratkaisuja on otettu käyttöön?</p>

<p>u. optimoi ja vähentää kalvomuovien kulutusta kestävästi omissa rakennushankkeissaan ja urakoissaan (RT urakoitsijat)</p>	<p>On optimoinut ja vähentänyt kalvomuovien kulutusta kestävästi hyödyntämällä ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja/tai muita ratkaisuja (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Missä tuoteryhmissä (ml. sisällä tapahtuva suojaaminen) tiedätte, että vaihtoehtoisia materiaaleja ja muita ratkaisuja on tarjolla?</p> <p>Millaisia vaihtoehtoisia materiaaleja/muita ratkaisuja on hyödynnetty, miten ne ovat toimineet? Missä tuoteryhmissä ne ovat toimineet ja missä eivät?</p> <p>Missä työmaatoiminnoissa erityisesti optimointiin ja vähentämiseen liittyy haasteita ja mistä haasteet johtuvat?</p>
<p>v. hyödyntää enemmän kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja toiminnassaan (RT urakoitsijat)</p>	<p>On lisännyt kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käyttöä omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Missä tuoteryhmissä tiedätte, että kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja on tarjolla?</p> <p>Missä tuoteryhmissä kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja on käytetty?</p> <p>Onko kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja käytetty sisällä tapahtuvaan suojaamiseen?</p>
<p>w. mahdollistaa omalla toiminnallaan uusien muovien kierrätysteknologioiden käyttöönottoa, sekä edistää uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistävien jätetuotratkaisujen kehitystä ja käyttöönottoa (YTP)</p>	<p>On ottanut käyttöön uusia keräystapoja (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>On tarjonnut aktiivisesti uusia keräystapoja ja -välineitä rakennustyömaille (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>On ottanut käyttöön uusia jätteiden lajittelumenetelmiä muovien lajitteluun (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia keräystapoja on otettu käyttöön?</p> <p>Millaisia keräystapoja ja -välineitä on tarjottu rakennustyömaille ja miten rakennustyömaat ovat ottaneet ne vastaan?</p> <p>Millaisia jätteiden lajittelumenetelmiä muovien lajitteluun on otettu käyttöön?</p>

x.	hyödyntää sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (RT urakoitsijat, YTP)	On hyödyntänyt koulutuskokonaisuutta omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)	
		On hyödyntänyt tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)	
y.	muut toimenpiteet kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätettyjen kalvomuovien käytön edistämiseksi kalvomuovien tuotannossa ja kierrätysmateriaalista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi (kaikki yritykset)	Itse määritellyt mittarit (määrä tai toteutunut/ei toteutunut)	

LIITE 1

B) KUNTIEN JA MUIDEN ORGANISAATIOIDEN TOIMENPITEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

1. Kunnat/ muut organisaatiot valitsevat sitouukseensa seuraavista toimenpiteistä **kaikki niitä koskevat toimenpiteet**. Toimenpiteet valitaan sitoumukselle sitä tehtäessä. Toimenpiteet on kohdistettu kunnan/ muun organisaation itse toteuttamiin rakennushankkeisiin ja urakoihin tai hankkimiin rakennushankkeisiin ja urakoihin.

Tässä yhteydessä *itse toteutetulla rakennushankkeella ja urakalla* tarkoitetaan rakennushanketta ja urakkaa, jossa tilaaja toimii itse päätoteuttajana ja toteuttaa merkittävän osan rakentamisesta omana työnään omalla henkilökunnalla. *Hankitulla rakennushankkeella ja urakalla* tarkoitetaan rakennushanketta ja urakkaa, jossa jokin muu taho, kuin tilaaja itse, toimii päätoteuttajana ja tilaaja toteuttaa rakentamisesta korkeintaan pienen osan omana työnään omalla henkilökunnalla. Tarkemmat määritelmät liittyen rakennushankkeiden ja urakoiden kokoon, sekä muut keskeiset määritelmät (kalvomuovi, kierrätysmateriaaleista valmistettu muovi...) on esitetty itse sopimuksessa.

Kunnat/ muut organisaatiot voivat lisäksi lisätä sitoumukselleen uusia omia toimenpiteitä.

2. **Jokaiselle sitouukseen valitulle toimenpiteelle on valittava sitoumusta tehtäessä kaikki alla olevalla listalla tarjolla olevat kunnan/ muun organisaation toimintaa koskevat mittarit.** *Myöhemmin toimenpiteiden vuosittaisen raportoinnin yhteydessä, mikäli kunnalla/ muulla organisaatiolla ei ole kyseisenä raportoitavana vuonna ollut aiemmin valitulla mittarilla seurattavaa toimintaa (esimerkiksi itse toteutettua urakkaa, ainoastaan itse toteutettu rakennushanke ja hankittuja urakoita) raportoidaan mittari muodossa (ei toteutunut) ja lisätiedoissa kerrotaan, ettei ko. toimintaa ole ollut raportoitavana vuonna. Mikäli sama mittari koskee useita toimintoja (rakennushanke/ urakka), joista osa (esimerkiksi rakennushankkeita) on toteutunut ja osa (esimerkiksi urakat) ei raportoitavana vuonna, raportoidaan mittari tapahtuneen toiminnan mukaisesti (esimerkiksi rakennushankkeet) ja lisätiedoissa voidaan tarkentaa, mitä toimintaa raportointi koskee (rakennushankkeet, urakoita ei ole ollut).* Kun kyseessä on määrällinen mittari (toimenpide e), tulee sille ilmoittaa lähtötaso ja tavoitetaso sitoumusta tehtäessä/ määrällistä mittaria vuosittain päivitettäessä. Alla olevan taulukon kohdassa e on kuvattu tarkemmin kyseisen toimenpiteen määrällisen mittarin määrittäminen (sitoumusta tehtäessä ja mittaria vuosittain päivitettäessä).

Toimenpiteelle on mahdollista luoda lisäksi itse omia mittareita, mutta **itse luodut mittarit eivät riitä toimenpiteen ainoiksi mittareiksi**. Mittareita valittaessa on tärkeää huomioida, että kaikki sitoumuksessa valitut ja myöhemmin raportoitavat mittarit ovat julkisia.

Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus on saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.

Toimenpide	Mittarit	Raportoinnin yhteydessä pyydettävät lisätiedot, tarkennukset raportointiin
<p>a. liittää <i>rakentamisen muovit green deal</i> -sopimuksen sisältämän kokonaisuuden soveltuvilta osin ja mahdollisuuksien mukaan osaksi teemaan liittyvien hankintojensa valmistelua, hankintakriteeritään ja hankintojen kilpailutusta ja toteutusta</p>	<p>On ottanut sopimuksen edellyttämät toimenpiteet huomioon kaikkien teeman hankintojensa valmisteluvaiheessa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Miten sopimus on vaikuttanut hankintojen valmisteluun?</p> <p>Mihin seikkoihin on liittynyt haasteita hankintojen valmistelussa (sopimuksen näkökulmasta)?</p>
	<p>On ottanut käyttöön/käyttänyt sopimuksen tavoitteita edistäviä hankintakriteereitä hankintojensa kilpailutuksessa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Minkälaisissa hankinnoissa kriteerejä on otettu käyttöön? Millaisia hankintakriteerejä on ollut mahdollista ottaa huomioon?</p> <p>Millaisia haasteita on hankinnoissa tullut esille?</p>
	<p>On seurannut, otetaanko sopimuksen tavoitteita edistäviä hankintakriteerejä ja muita elementtejä huomioon tehdyissä hankintasopimuksissa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Miten laajasti hankintakriteerit ja sopimuksen muut elementit on otettu huomioon tehdyissä hankintasopimuksissa (oma arvio per hankinta/hankinnat yhteensä)?</p> <p>Onko tähän liittynyt haasteita ja minkälaisia?</p>
<p>b. hyödyntää sopimuksen puitteissa luotavaa muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omissa hankinnoissaan</p>	<p>On hyödyntänyt muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omissa hankinnoissaan (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Ovatko moduuli ja ohjeistus tuoneet lisäarvoa hankintojen valmisteluun?</p>

<p>c. kannustaa hankkimisissaan rakennushankkeissa ja urakoissa toimivia yrityksiä optimoimaan ja vähentämään kalvomuovien kulutusta kestävästi, tehostamaan niiden erilliskeräystä, uudelleenkäyttöä ja kierrätyksen valmistelua, sekä lisäämään kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä</p>	<p>On kannustanut kaikissa hankkeissa ja urakoissa yrityksiä optimoimaan ja vähentämään kalvomuovien kulutusta kestävästi (toteutunut/ei toteutunut)</p>	
	<p>On kannustanut kaikissa hankkeissa ja urakoissa yrityksiä tehostamaan kalvomuovien erilliskeräystä kierrätystä varten (toteutunut/ei toteutunut)</p>	
	<p>On kannustanut kaikissa hankkeissa ja urakoissa yrityksiä lisäämään kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä (toteutunut/ei toteutunut)</p>	
<p>d. optimoi ja vähentää kalvomuovien kulutusta kestävästi itse toteuttamisissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa</p>	<p>On optimoinut ja vähentänyt kalvomuovien kulutusta kestävästi hyödyntämällä ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja/ tai muita ratkaisuja itse toteuttamisissaan talonrakennushankkeissa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Missä tuoteryhmissä (ml. sisällä tapahtuva suojaaminen) tiedätte, että vaihtoehtoisia materiaaleja ja muita ratkaisuja on tarjolla?</p> <p>Millaisia vaihtoehtoisia materiaaleja/muita ratkaisuja on hyödynnetty, miten ne ovat toimineet? Missä tuoteryhmissä ne ovat toimineet ja missä eivät?</p> <p>Missä työmaatoiminnoissa erityisesti optimointiin ja vähentämiseen liittyy haasteita ja mistä haasteet johtuvat?</p>
	<p>On optimoinut ja vähentänyt kalvomuovien kulutusta kestävästi hyödyntämällä ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja/ tai muita ratkaisuja itse toteuttamisissaan maanrakennusurakoissa (toteutunut/ei toteutunut)</p>	

<p>e. järjestää itse toteuttamissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoville</p> <p><i>Määrällinen tavoite asetetaan aina vuosittain: lähtökohtaisesti tavoite on 100 %, paitsi jos on etukäteen tiedossa, että osassa hankkeista/urakoista ei erilliskeräystä tarvita, koska kalvomuovit menevät laitosmaiseen käsittelyyn (tällöin tavoitteen voi halutessaan asettaa pienemmäksi tämän mukaisesti). Mikäli itse toteutettuja hankkeita/urakoita ei ole sinä vuonna, jolle tavoitetta asetetaan, laitetaan tavoitteeksi 0%.</i></p> <p><i>Määrällisen tavoitteen asettamisen yhteydessä kysytään myös lähtötasoa. Lähtötasoksi laitetaan selkeyden vuoksi aina 0.</i></p>	<p>Kalvomuovien erilliskeräys on järjestetty itse toteutettavissa talonrakennushankkeissa. Arvio prosenttiosuutena kaikista vuoden aikana käynnissä olleista itse toteutettavista hankkeista (määrä)</p>	<p>Niiden hankkeiden ja urakoiden osuus kaikista vuoden aikana käynnissä olleista itse toteutettavista hankkeista/urakoista, joissa erilliskeräystä ei tarvita, koska kalvomuovit menevät sovitusti laitosmaiseen lajitteluun</p>
	<p>Kalvomuovien erilliskeräys on järjestetty itse toteutettavissa maanrakennusurakoissa. Arvio prosenttiosuutena kaikista vuoden aikana käynnissä olleista itse toteutettavista urakoista (määrä)</p>	<p>Onko itse toteutettavissa hankkeissa ja urakoissa käytössä työmaakäyttöön soveltuvia erityisratkaisuja erilliskeräyksen järjestämiseksi? Millaisia ratkaisuja?</p>
<p>f. suunnittelee itse toteuttamiensa talonrakennushankkeiden tai maanrakennusurakoiden jätehuoltoratkaisut mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja tarvittaessa hyödyntää jätehuoltoratkaisuja tarjoavien toimijoiden osaamista suunnittelussa</p>	<p>Suunnittelee kaikkien itse toteutettavien talonrakennushankkeiden ja maanrakennusurakoiden jätehuoltoratkaisut mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja etsii tarpeen mukaan erilliskeräyksen järjestämiselle uusia ratkaisuja (toteutunut/ei toteutunut)</p> <p>Edellyttää, että kaikissa talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa jätehuoltotoimija raportoi jätehuoltosuunnitelman ja kalvomuovien erilliskeräyksen toteutumisesta rakennushankkeen tai urakan toteuttajalle (toteutunut/ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia erilliskeräysratkaisuja on kehitetty ja ollut käytössä työmailla?</p> <p>Mitkä ovat olleet suurimmat haasteet erilliskeräyksen järjestämisessä?</p>

g. edistää kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä itse toteuttamissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa	On lisännyt kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käyttöä itse toteuttamissaan talonrakennushankkeissa (toteutunut/ei toteutunut)	Missä tuoteryhmissä tiedätte, että kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja on tarjolla?
	On lisännyt kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käyttöä itse toteuttamissaan maanrakennusurakoissa (toteutunut/ei toteutunut)	Missä tuoteryhmissä kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja on käytetty? Onko kierrätysmateriaaleista valmistettuja muoveja käytetty sisällä tapahtuvaan suojaamiseen?
h. hyödyntää omassa toiminnassaan ja kannustaa hankkimissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa toimivia yrityksiä hyödyntämään sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuuksia, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia	Sopimuksen teemojen kannalta keskeinen henkilöstö on osallistunut koulutukseen (toteutunut/ei toteutunut)	
	On hyödyntänyt tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan (toteutunut/ei toteutunut)	
	On kannustanut kaikissa hankkimissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa toimivia yrityksiä osallistumaan koulutukseen (toteutunut/ei toteutunut)	
	On kannustanut kaikissa hankkimissaan talonrakennushankkeissa ja maanrakennusurakoissa toimivia yrityksiä hyödyntämään tukimateriaaleja ja ohjeistuksia (toteutunut/ei toteutunut)	
i. muut toimenpiteet kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi	Itse määritellyt mittarit (määrä tai toteutunut/ei toteutunut)	

LIITE 1

C) RAKENNUSTEOLLISUUS RT TOIMIALOJEN JÄSENYHDISTYSTEN (MUUT YHDISTYKSET) TOIMENPITEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

1. Rakennusteollisuus RT ry vastaa siitä, että kaikki alla määritellyt Rakennusteollisuus RT ry toimialojen jäsenyhdistyksille suunnatut toimenpiteet toteutetaan joko RT-tasolla tai jäsenyhdistysten tasolla. Rakennusteollisuus RT ry sopii erikseen toimialojen jäsenyhdistystensä kanssa, mitkä alla määritellyistä toimenpiteistä kukin jäsenyhdistyksistä sitoumukselleen valitsee. Toimenpiteistä ensimmäinen tulee kaikkien jäsenyhdistysten valita sitoumuksensa. Toimenpiteet valitaan sitoumukselle sitä tehtäessä.

Rakennusteollisuus RT toimialojen jäsenyhdistyksillä tarkoitetaan Talonrakennusteollisuus TRT ry:tä ja sen piiriyhdistyksiä, Infra ry:tä ja sen piiriyhdistyksiä, Kattoliitto ry:tä, Lattian- ja seinänpäällysteliitto ry:tä, Pintaurakoitsijat ry:tä, Teollisuuden muurausurakoitsijat ry:tä, Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:tä, LVI-Tekniset urakoitsijat LVI-TU ry:tä, Rakennustuoteteollisuus RTT ry:tä, Betoniteollisuus ry:tä, Suomen tiiliteollisuusliitto ry:tä, Pientaloteollisuus PTT ry:tä, KIVI ry:tä ja Teräsrakenneyhdistys ry:tä.

RT toimialojen jäsenyhdistykset voivat lisäksi lisätä sitoumukselleen uusia omia toimenpiteitä.

2. Jokaiselle sitoumukseen valitulle toimenpiteelle on valittava sitoumusta tehtäessä kaikki alla olevalla listalla tarjolla olevat mittarit. Kun kyseessä on määrällinen mittari, tulee sille ilmoittaa lähtötaso ja tavoitetaso sitoumusta tehtäessä. Toimenpiteelle on mahdollista luoda lisäksi itse omia mittareita, mutta **itse luodut mittarit eivät riitä toimenpiteen ainoiksi mittareiksi.** Mittareita valittaessa on tärkeää huomioida, että kaikki sitoumuksessa valitut ja myöhemmin raportoitavat mittarit ovat julkisia.

Erillinen tarkentava yhdistyskohtainen raportointiohjeistus on saatavilla sitoumus2050.fi -sivustolla.

Toimenpide	Mittarit	Raportoinnin yhteydessä pyydettävät lisätiedot, tarkennukset raportointiin
a. kannustaa ja opastaa jäsenyrityksiään ja muita jäsenorganisaatioitaan sitoutumaan sopimukseen tekemällä erillisen sitoumuksen	Jäsenyritysten ja muiden jäsenorganisaatioiden tekemät sitoumukset (määrä)	
	On aktiivisesti kannustanut jäseniään sitoutumaan sopimukseen ja viestinyt sopimuksesta viestintäkanavillaan ja tapahtumissaan (toteutunut/ei toteutunut)	Millaisia viestintätoimia on tehty?
b. tarjoaa jäsenistölleen, sopimusosapuolina olevien yhdistysten tai muiden yhdistysten jäsenistölle tietoa muun muassa markkinoilla tarjolla olevista kierrätysmateriaaleista valmistetuista muoveista ja muista pakkausratkaisuksista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista	On tarjonnut monipuolisesti tietoa eri tilaisuuksien yhteydessä (toteutunut/ei toteutunut)	Mitä tietoa, kuinka usein ja millaisissa tilaisuuksissa on tarjottu?
	On tarjonnut monipuolisesti tietoa muissa kanavissa (toteutunut/ei toteutunut)	Mitä tietoa, kuinka usein ja millaisissa muissa kanavissa on tarjottu?
c. tuottaa tukimateriaaleja ja ohjeistusta sekä osallistuu yhteisten ohjeistusten ja tukimateriaalien laatimiseen, joiden avulla yritykset, kunnat ja muut organisaatiot voivat tehostaa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen toimitusketjussa tapahtuvaa kalvomuovien kulutusta, erilliskeräystä ja uudelleenkäyttöä, sekä edistää alan parhaiden käytäntöjen käyttöönottoa ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien, sekä muiden pakkausratkaisuiden hyödyntämistä omassa toiminnassaan	On tuottanut tukimateriaaleja ja ohjeistusta (toteutunut/ei toteutunut)	Mitä materiaaleja ja ohjeistusta on tuotettu? Miten yrityksiä on kannustettu hyödyntämään tuotettua ohjeistusta ja materiaaleja?
	On osallistunut yhteisten ohjeistusten ja tukimateriaalien laatimiseen (toteutunut/ei toteutunut)	Minkä yhteisten materiaalien ja ohjeistuksen laatimiseen on osallistuttu? Miten yrityksiä on kannustettu hyödyntämään tuotettua ohjeistusta ja materiaaleja?
	Tilaisuudet, joissa yrityksiä on kannustettu hyödyntämään laadittua ohjeistusta ja tukimateriaaleja (määrä)	

d. kannustaa jäsenistöään hyödyntämään sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuutta, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia omassa toiminnassaan	On kannustanut jäsenistöään osallistumaan koulutukseen (toteutunut/ei toteutunut)	
	On kannustanut jäsenistöön hyödyntämään tukimateriaaleja ja ohjeistuksia (toteutunut/ei toteutunut)	
e. edistää yhteistyössä sopimusosapuolten kanssa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten ja muiden organisaatioiden, kuntien ja erilaisten tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävien ratkaisujen tarjoajien välistä yhteistyötä olemassa olevien toimintamallien ja käytäntöjen kehittämiseksi, sekä uusien toimintamallien, käytäntöjen ja ratkaisuvaihtoehtojen tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi, sekä toteuttavat yhteistyössä sopimusosapuolten kanssa tilaisuuksia, missä jaetaan toimiviin malleihin, käytäntöihin ja ratkaisuihin liittyvää tietoa ja kokemuksia	On aktiivisesti pitänyt eri kanavissa esillä yhteistyömahdollisuuksia ja -tarvetta (toteutunut/ei toteutunut)	Millaisia yhteistyömahdollisuuksia on tunnistettu ja onko niihin tartuttu?
	On aktiivisesti nostanut viestinnässään ja keskusteluissaan esiin konkreettisia yhteistyötilanteita ja -mahdollisuuksia (toteutunut/ei toteutunut)	
	On ollut mukana toteuttamassa tilaisuuksia, missä on jaettu toimiviin malleihin, käytäntöihin ja ratkaisuihin liittyvää tietoa ja kokemuksia (toteutunut/ei toteutunut)	Millaiset tilaisuudet ovat toimineet ja onko niihin saatu laajasti eri tahoja edustavia osallistujia?
f. edistää yritysten ja muiden organisaatioiden sekä kuntien välistä yhteistyötä ja tiedonjakoa liittyen sopimuksen tavoitteiden edistämiseen julkisissa hankinnoissa	On järjestänyt tilaisuuksia yhteistyön ja tiedonjaon edistämiseksi (määrä)	Ovatko tilaisuudet keränneet laajasti eri tahoja edustavia osallistujia ja mitä niistä on opittu?
	On edistänyt muilla tavoin yritysten ja muiden organisaatioiden sekä kuntien välistä yhteistyötä ja tiedonjakoa (toteutunut/ei toteutunut)	Millä tavoin?

<p>g. viestii sopimuksen tavoitteista, hyödyistä, sopimuksen puitteissa kerätystä tiedosta ja saavutetuista tuloksista jäsenistöilleen, sekä yleisesti kiinteistö- ja rakennusalalla ja rakentamisen toimitusketjussa</p>	<p>On aktiivisesti viestinyt sopimuksesta viestintäkanavillaan ja tapahtumissaan (toteutunut/ ei toteutunut)</p>	<p>Millaisia viestintätoimia on tehty ja esimerkiksi missä tapahtumissa?</p>
<p>h. muut toimenpiteet kalvomuovien erilliskeräämisen, uudelleenkäytön ja kierrättämisen ja niiden valmistelun tehostamiseksi, kulutuksen optimoimiseksi ja vähentämiseksi kestävästi, sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käytön edistämiseksi</p>	<p>Itse määritellyt mittarit (määrä tai toteutunut/ei toteutunut)</p>	